II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS

tehty 7. päivänä toukokuuta 2004

valtiontuesta jonka Italia (Sisilian alue) aikoo myöntää maatalousalan hyväksi

(tiedoksiannettu numerolla K(2004) 1633)

(Ainoastaan italiankielinen teksti on todistusvoimainen)

(2006/620/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

on mainitun artiklan mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ([1]) ja on ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

I. MENETTELY

(1) Italia ilmoitti komissiolle EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti 2 päivänä maaliskuuta 2001 päivätyllä ja 5 päivänä maaliskuuta 2001 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä Sisilian alueellisessa laissa nro 27/2000 säädetystä tuesta "kiireelliset toimenpiteet maantieliikenteen harjoittajien lakosta maanviljelijöille aiheutuneiden tappioiden korvaamiseksi (alueellisen lain nro 27/2000 nojalla)".

(2) Vastauksena komission yksiköiden teleksillä 20 päivänä huhtikuuta 2001 ja 18 päivänä joulukuuta 2001 lähettämiin pyyntöihin AGR 009603 ja AGR 034235 Italia toimitti lisätietoja 7 päivänä marraskuuta 2001 ja 31 päivänä heinäkuuta 2002 päivätyissä ja 13 päivänä marraskuuta 2001 ja 5 päivänä elokuuta 2002 saapuneiksi kirjatuissa kirjeissä.

(3) Komission yksiköt pyysivät lisätietoja ja -selvityksiä 20 päivänä syyskuuta 2002 päivätyllä teleksillä AGR 022152.

(4) Koska komission yksiköt eivät olleet saaneet vastausta, ne kehottivat Italian viranomaisia 20 päivänä joulukuuta 2002 päivätyllä teleksillä AGR 30656 toimittamaan vastauksen yhden kuukauden kuluessa.

(5) Koska vastausta ei edelleenkään saatu, komission yksiköt ilmoittivat 7 päivänä maaliskuuta 2003 päivätyllä teleksillä AGR 07156 toimivaltaisille viranomaisille, että Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 ([2]) 5 artiklan 3 kohdan mukaisesti ilmoitus oli katsottava peruutetuksi.

(6) Saman päivän aikana komission yksiköt saivat Italian viranomaisilta 5 päivänä maaliskuuta 2003 päivätyn ja 6 päivänä maaliskuuta 2003 saapuneeksi kirjatun kirjeen, jossa komissiolle ilmoitettiin asetuksen (EY) N:o 659/1999 5 artiklan 3 kohdan mukaisesti, että ilmoitusta oli pidettävä täydellisenä sillä perusteella, että pyydettyjä lisätietoja ei ollut käytettävissä, ja pyydettiin komissiota tekemään saman asetuksen 4 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu päätös jo toimitettujen tietojen perusteella.

(7) Komission yksiköt ilmoittivat 27 päivänä maaliskuuta 2003 päivätyllä teleksillä AGRI 09066 Italian toimivaltaisille viranomaisille noudattaneensa näiden pyyntöä ja aikovansa todennäköisesti käytettävissä olevien tietojen perusteella ehdottaa komissiolle perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa määrätyn menettelyn aloittamista.

(8) Komissio ilmoitti Italialle 25 päivänä huhtikuuta 2003 päivätyllä kirjeellä (SG(2003)D/229510) päätöksestään aloittaa perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely alueellisessa laissa nro 27/2000 säädettyjen tukitoimenpiteiden osalta.

([1]) EUVL C 127, 29.5.2003.

([2]) EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 2003 liittymisasiakirjalla.

(9) Komission päätös menettelyn aloittamisesta julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ([3]). Komissio on pyytänyt asianomaisia esittämään huomautuksensa.

(10) Komissio sai Italian huomautukset 13 päivänä elokuuta 2003 päivätyssä ja 18 päivänä elokuuta 2003 saapuneeksi kirjatussa kirjeessä.

II. YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS TUESTA

(11) Ilmoitetusta tuesta säädetään alueellisen lain nro 27/2000 1 pykälässä, ja sen tarkoituksena on korvata perustamissopimuksen liitteessä I tarkoitettujen maataloustuotteiden tuottamisen, jalostamisen ja kaupan pitämisen alalla toimiville yrityksille ja niiden yhteenliittymille 30 päivän syyskuuta ja 8 päivän lokakuuta 2000 (klo 03.00) välisenä aikana Sisiliassa järjestetystä maantieliikenteen harjoittajien lakosta ja siihen liittyneistä tiesuluista aiheutuneita tappioita.

(12) Toimitettujen tietojen mukaan maataloustuotteiden kuljetuksiin oli lakon ja tiesulkujen vuoksi mahdotonta löytää ajoneuvoja, mistä aiheutui taloudellisia tappioita asianomaisille toimijoille. Erityisesti oli mahdotonta järjestää kuljetusvalmiiden tai jo korjattujen ja varastoitujen tuotteiden toimitukset sekä kypsien tuotteiden korjuu, minkä seurauksena tuotteista tuli ylikypsiä ja ne menettivät sellaiset ominaisuutensa, joiden perusteella ne olisi voitu myydä tavanomaisissa markkinaolosuhteissa.

(13) Korvauksen oli määrä kattaa käytettävissä olevien määrärahojen rajoissa edunsaajien tulonmenetyksinä kärsimät tappiot kokonaisuudessaan. Tukea oli tarkoitus myöntää kaikille Sisiliassa toimintaansa harjoittaville viljelijöille ja maatalousyrityksille, jotka pystyivät osoittamaan vuotuisen liikevaihtonsa vähentyneen kyseisen tapahtuman seurauksena.

(14) Toimitettujen tietojen mukaan aluehallituksen maataloudesta vastaava jäsen vahvistaa tappioiden laskemista koskevat yksityiskohtaiset säännöt ja asiakirjat, jotka tuensaajien on esitettävä. Korvausmenettelyä on tarkoitus soveltaa erityisesti sellaisiin helposti pilaantuviin tavaroihin, kuten hedelmä-, puutarha- ja kukkaviljelytuotteisiin sekä maitoon ja maitotuotteisiin, joiden korjuu- tai toimitusajankohta ajoittuu samaan aikaan lakon ja tiesulkujen kanssa. Tukea myönnetään ainoastaan niille tuotteille, jotka oli määrä korjata tai toimittaa 30 päivän syyskuuta ja 8 päivän lokakuuta 2000 välisenä aikana ja joille ei ollut mahdollista löytää (tai asianomainen yritys ei pystynyt järjestämään) mitään muuta vaihtoehtoista toimitustapaa. Viranomaisille toimitettavissa asiakirjoissa on viitattava edellä mainittuun ajanjaksoon. Korvausta myönnetään ensisijaisesti yrityksille, jotka eivät pystyneet toimittamaan jo korjattuja tuotteita.

(15) Todisteena aiheutuneista tappioista ja niiden laajuudesta tuensaajayritysten on esitettävä toimitussopimus (jossa määrätään tietyn tuotemäärän toimittamisesta tiettyyn ajankohtaan mennessä), kuljetusasiakirja (jossa mainitaan tuottaja, kuljettaja, kuljetettava tuote ja toimituspäivä) sekä toimitettujen tuotteiden osalta niihin liittyvä lasku. Korvaus maksetaan yrityksille, jotka pystyvät tavanomaisten toimitussopimusten perusteella osoittamaan, että sopimusehtoja (määräaikoja, määriä, laatua ja hintaa) ei ollut mahdollista noudattaa. Silloin kun hintaa ei ole vahvistettu sopimuksessa, toimivaltaiset viranomaiset käyttävät perusteena kauppakamarien hintaluetteloissa mainittuja hintoja.

(16) Kuvauksen perusteella vaikuttaa siltä, että korvausta on tarkoitus myöntää myös viljelijöille, jotka eivät lakon ja tiesulkujen vuoksi ole voineet korjata satoaan ja joille on siksi aiheutunut tuotannonmenetyksiä. Toimivaltaiset viranomaiset ovat selittäneet, että tällaisissa tapauksissa viljelijöille aiheutuneet tappiot lasketaan pätevien agronomien suorittamien, viljelykasvien tuotantoarvoa koskevien asiantuntija-arvioiden perusteella, jotka tuensaajien on esitettävä vastaavien toimitussopimusten liitteenä.

(17) Jos tuensaaja toimittaa tuotteet osuuskunnille tai muille ryhmittymille (*organismi associativi*), korvaus voidaan maksaa joko ryhmittymän jäsenenä olevalle yksittäiselle tuottajalle tai itse ryhmittymälle. Toimitettujen lisäselvitysten perusteella menetys ja sitä vastaava korvaus vahvistetaan aina yksittäisen tuottajan tasolla.

(18) Liiallisten korvausten maksaminen ja tuen kasaantuminen muiden tukitoimenpiteiden kanssa on suljettu tukijärjestelmän ulkopuolelle. Tuen laskemisessa otetaan huomioon mahdolliset vakuutuskorvaukset ja kyseisten maataloustuotteiden vaihtoehtoisesta käytöstä tai myynnistä saadut tulot. Lakossa olleiden maantieliikenteen harjoittajien mahdollisesti maksamista vahingonkorvauksista tai sopimusvastuun mukaisista korvauksista aiheutuvien päällekkäisten korvausten estämiseksi tuensaajien on ilmoitettava, että he eivät ole aloittaneet minkäänlaisia perintämenettelyjä kyseisten maantieliikenteen harjoittajien suhteen.

(19) Tukitoimenpiteen määrärahat varainhoitovuosiksi 2000 ja 2001 olivat 1 300 miljoonaa Italian liiraa (noin 671 394 €), ja tuki on tarkoitus maksaa kertasuorituksena.

(20) Tukitoimenpiteestä annetun lain 2 pykälään sisältyy lykkäävä ehto, jonka mukaan tukitoimenpiteen soveltaminen edellyttää komission hyväksyntää.

(21) Tarkasteltavana olevaa toimenpidettä koskevassa menettelyn aloittamispäätöksessään komissio totesi, että menettelyn siinä vaiheessa ei ollut mahdollista soveltaa mitään perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan a ja c alakohdassa tai 3 kohdan a, b, c, d ja e alakohdassa määrätyistä poikkeuksista tuen luonteen vuoksi ja siksi, että ilmoituksessa ei ollut tarkoitus viitata mainittujen poikkeusten soveltamisedellytysten täyttymiseen.

(22) Komissio huomautti myös, että Italian viranomaiset mainitsivat ilmoituksessaan, että lakkoa ja tiesulkuja olisi pidettävä 87 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuna poikkeuksellisena tapahtumana, minkä vuoksi tukitoimenpidettä olisi arvioitava kyseisen määräyksen mukaisesti.

([3]) Ks. alaviite 1.

(23) Komissio muistutti menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, että koska perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan b alakohdassa käytetyt ilmaisut ”luonnonmullistus” ja ”poikkeuksellinen tapahtuma” ovat poikkeuksia 87 artiklan 1 kohdassa määrätystä valtiontuen yhteismarkkinoille soveltumattomuutta koskevasta yleisperiaatteesta, komission vakiintuneen käytännön mukaisesti niitä on tulkittava rajoittavasti. Tähän mennessä komissio on pitänyt poikkeuksellisina tapahtumina sotaa, sisäisiä levottomuuksia ja lakkoja sekä tietyin varauksin ja tapahtuman laajuudesta riippuen myös vakavia ydin- ja teollisuusonnettomuuksia sekä tulipaloja, jotka aiheuttavat laajoja vahinkoja ([4]). Heti kun luonnonmullistuksen tai poikkeuksellisen tapahtuman olemassaolo on osoitettu, komissio sallii enintään 100-prosenttisen tuen maksamisen aineellisten vahinkojen korvaamiseksi. Korvaus on yleensä laskettava kunkin yksittäisen tuensaajan osalta erikseen, ja liiallisten korvausten välttämiseksi on esimerkiksi vakuutussopimusten perusteella mahdollisesti maksettavat korvaukset vähennettävä tuen määrästä. Komissio hyväksyy myös tuen, jolla viljelijöille korvataan maatalouden tuotantovälineiden tuhoutumisesta aiheutuneet tulonmenetykset sillä edellytyksellä, että liiallisia korvauksia ei makseta.

(24) Päätöksessään menettelyn aloittamisesta komissio huomautti, että käytettävissä olevien tietojen perusteella oli mahdotonta päätellä, että kyseinen tapahtuma olisi ”poikkeuksellinen tapahtuma” perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetussa merkityksessä.

(25) Ilmoituksessaan Italian viranomaiset mainitsivat, että kyseisiä lakkoa ja tiesulkuja olisi pidettävä perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuna poikkeuksellisena tapahtumana, koska Sisiliassa ei ollut koskaan aiemmin koettu vastaavanlaajuista ja yhtä suurta vahinkoa paikalliselle elinkeinoelämälle aiheuttanutta tapahtumaa.

(26) Kyseisen tapahtuman poikkeuksellisen luonteen osoittamiseksi Italian viranomaiset toimittivat eräitä lehtileikkeitä ja kopion Palermon provinssihallinnon raportista, josta käy ilmi, että maantieliikenteen harjoittajat olivat antaneet 29 päivänä syyskuuta 2000 poliisiviranomaisille ennakkoilmoituksen seuraavana päivänä Palermon sisääntuloväylillä järjestettävästä mielenosoituksesta. Raportin sisältämien tietojen mukaan mielenosoituksessa oli tarkoitus muun muassa jakaa yleisölle maantieliikenteen harjoittajien ongelmista kertovia lentolehtisiä. Liikenteenharjoittajat olivat nimenomaisesti ilmoittaneet, etteivät he aikoneet tukkia liikennettä Palermon satamaan sekä Palermo–Catania- ja Palermo–Trapani-moottoriteille johtavilla yhdysteillä. Seuraavana päivänä (30 päivänä syyskuuta 2000) järjestetty mielenosoitus sai kuitenkin aivan erilaisen käänteen, kun sekä Palermossa että muissa provinsseissa toteutettiin tiesulkuja.

(27) Edellä mainittua raporttia tarkasteltuaan komission yksiköt pyysivät toimivaltaisilta viranomaisilta vastauksia eräisiin yksityiskohtaisempiin kysymyksiin voidakseen arvioida kyseisen tapahtuman mahdollista poikkeuksellista luonnetta. Koska näihin tiedusteluihin ei saatu vastausta, komission yksiköt epäilivät jäljempänä esitetyistä syistä, voisivatko kuvaillut tapahtumat kuulua perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin ”poikkeuksellisiin tapahtumiin”.

a) *Palermossa annettu ennakkoilmoitus*. Tarkasteltavana olevassa tapauksessa maantieliikenteen harjoittajat olivat toimittaneet poliisiviranomaisille ennakkoilmoituksen päivää ennen Palermossa järjestettyä mielenosoitusta. Jos Italian lainsäädännön mukaan yksi päivä on riittävä määräaika ennakkoilmoituksen jättämiselle, voidaan katsoa, että toimivaltaisille viranomaisille oli ilmoitettu mielenosoituksesta riittävän ajoissa ja että ne olisivat voineet toteuttaa tarvittavat toimenpiteet tilanteen pitämiseksi hallinnassa. Koska toimivaltaisilta viranomaisilta ei saatu vastausta, komissio ei ole voinut arvioida kyseisen tapahtuman poikkeuksellista luonnetta.

b) *Mahdollinen ennakkoilmoitus muissa provinsseissa*. Toimitettujen tietojen perusteella vaikuttaa siltä, että mielenosoituksia järjestettiin Palermon lisäksi myös muissa provinsseissa. Koska toimivaltaisilta viranomaisilta ei saatu vastausta, komissio ei voi sulkea pois sitä mahdollisuutta, että maantieliikenteen harjoittajat olisivat antaneet ennakkoilmoituksen mielenosoituksesta myös muiden kuin Palermon provinssin toimivaltaisille viranomaisille, jolloin kyseiset viranomaiset olisivat saaneet ennalta tiedon tapahtumista ja voineet arvioida niiden mahdollisen laajuuden.

c) *Lakkolainsäädännön mahdollinen soveltaminen kyseisiin tapahtumiin*. Arvioidakseen tarkasteltavina olevien tapahtumien mahdollista ”poikkeuksellista” luonnetta komission yksiköt pyysivät Italian viranomaisia toimittamaan tietoja maan lakko-oikeutta koskevan lainsäädännön (12 päivänä kesäkuuta 1990 annettu laki nro 146, sellaisena kuin se on muutettuna 11 päivänä huhtikuuta 2000 annetulla lailla nro 83) mahdollisesta soveltamisesta kyseisessä tapauksessa. Koska toimivaltaisilta viranomaisilta ei saatu selkeää vastausta, komissio ei voinut sulkea pois sitä mahdollisuutta, että mikäli lakia olisi sovellettu tai olisi pitänyt soveltaa, lakon ja tiesulkujen vaikutukset olisi voitu neutralisoida tai minimoida (esimerkiksi ensisijaisen tärkeät toiminnot olisi voitu varmistaa; ennakkoilmoitusta koskevan vaatimuksen ansiosta maatalousyrityksillä olisi ollut riittävästi aikaa löytää vaihtoehtoisia tapoja ja/tai keinoja kuljetusten tai varastoinnin järjestämiseksi; tilanteen kärjistyessä niin vakavaksi, että se olisi vaarantanut perustuslaillisten oikeuksien toteutumisen, toimivaltaiset viranomaiset olisivat voineet määrätä maantieliikenteen harjoittajat keskeyttämään lakon jne.). Arvioidakseen lakon ja tiesulkujen poikkeuksellista luonnetta komissio pyysi myös tietoja niihin liittyneistä väitetyistä rikkomuksista, mutta tällaisia tietoja ei toimitettu.

([4]) Maatalousalan valtiontukia koskevien yhteisön suuntaviivojen (EYVL C 232, 12.8.2000, s. 19) 11.2 kohta.

d) *Mielenosoituksen syyt*. Palermon provinssihallinnon kertomuksen mukaan lakko päättyi vasta 8 päivänä lokakuuta (kello 03.00), sen jälkeen kun edellisenä päivänä oli päästy sopimukseen Sisilian maantieliikenteen harjoittajien liiton edustajien, aluehallituksen ja liikenneministeriön välillä. Jotta lakon ja tiesulkujen syitä voitaisiin ymmärtää paremmin, toimivaltaisia viranomaisia pyydettiin esittämään täsmällisesti edellä mainitun sopimuksen sisältö ja ilmoittamaan, oliko samoista syistä järjestetty muita maantieliikenteen harjoittajien mielenosoituksia muilla Italian alueilla tai kansallisella tasolla, vai koskiko mielenosoitus ainoastaan Sisiliaa. Koska toimivaltaisilta viranomaisilta ei saatu vastausta, komissio epäili kyseisten tapahtumien syitä ja niiden ”poikkeuksellista” luonnetta.

e) *Mielenosoituksen, lakon ja tiesulkujen laajuus*. Toimitettujen tietojen perusteella vaikuttaa siltä, että mielenosoituksia järjestettiin myös muissa provinsseissa. Toimivaltaiset viranomaiset eivät ole täsmentäneet, missä muissa provinsseissa mielenosoituksia, lakkoja ja tiesulkuja esiintyi, eivätkä ne myöskään esittäneet täsmällisiä tietoja kyseisten tapahtumien laajuudesta ja vaikutuksista. Lukuun ottamatta muutamaa lehtileikettä viranomaiset eivät toimittaneet mitään virallisia asiakirjoja (kuten esimerkiksi Palermon provinssihallituksen raportti), jotka olisivat liittyneet vastaavanlaisiin tapahtumiin muualla Sisiliassa. Sen vuoksi komissio epäili mielenosoitusten, lakon ja tiesulkujen maantieteellistä levinneisyyttä ja laajuutta muualla Sisiliassa.

f) *Osanottajien määrä*. Maantieliikenteen harjoittajien esittämän mielenosoitusta koskeneen ennakkoilmoituksen (jonka kopio on Palermon provinssihallituksen raportin liitteenä) perusteella voitiin päätellä, että Palermon mielenosoitukseen osallistui noin 50 maantieliikenteen harjoittajaa. Koska toimivaltaisilta viranomaisilta ei saatu täsmällisiä asiakirjoja, joista olisi ilmennyt Sisiliassa toimivien maantieliikenteen harjoittajien kokonaismäärä sekä Palermossa ja muualla Sisiliassa mielenosoitukseen tosiasiallisesti osallistuneiden maantieliikenteen harjoittajien arvioitu määrä, komissio on ilmaissut epäilyjä kyseisiin tapahtumiin osallistuneiden henkilöiden määrästä.

(28) Sen lisäksi, että komissio epäili menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään sitä, voitiinko ilmoitettu tapahtuma luokitella ”poikkeukselliseksi tapahtumaksi”, se suhtautui epäillen myös muihin ilmoitettuun tukeen liittyviin näkökohtiin, joista voidaan mainita erityisesti seuraavat: a) tukitoimenpiteen edunsaajat, b) tietyt tappioiden laskemiseen liittyvät yksityiskohtaiset säännöt, c) tukitoimenpiteen kohteena olevat tuotteet sekä d) mahdollisuus, että toimenpide olisi epäsuoraa tukea lakkoon osallistuneille maantieliikenteen harjoittajille. Näiden epäilyjen perustelut esitetään jäljempänä.

(a) *Tukitoimenpiteen edunsaajat*. Sekä ilmoitetun lain 1 pykälässä että kuvauslomakkeessa tuensaajiksi mainitaan ”maataloustuotteiden tuottamisen, jalostamisen ja kaupan pitämisen alalla toimivat yksittäiset yritykset ja niiden yhteenliittymät”. Tappioiden ja niihin liittyvien korvausten laskemista koskeviin yksityiskohtaisiin sääntöihin liittyvissä toimivaltaisten viranomaisten antamissa selvityksissä viitataan kuitenkin yksinomaan alkutuotannon parissa toimivien yksittäisten maataloustuottajien kärsimiin tappioihin. Koska toimivaltaisilta viranomaisilta ei saatu lisäselvitystä, komissiolla on epäilyjä tuensaajien henkilöllisyyden ja — siinä tapauksessa, että tukea myönnetään myös jalostamisen ja kaupan pitämisen alan toimijoille — kyseisille toimijaluokille aiheutuneiden tappioiden luonnetta ja niiden laskemista ja arvioimista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen suhteen.

(b) *Tietyt tappioiden laskemiseen liittyvät yksityiskohtaiset säännöt*. Toimivaltaiset viranomaiset toimittivat esimerkkejä siitä, millä tavoin viljelijöiden kärsimät tappiot lasketaan siinä tapauksessa, että toimitetut tuotteet eivät laadultaan tai määrältään vastaa sopimuksessa määrättyä tasoa. Tällaisissa tapauksissa tappio vastaa tavarasta sovitun hinnan, sellaisena kuin se on vahvistettuna sopimuksessa, ja määrältään ja/tai laadultaan (liiallisen kypsymisen seurauksena) toimitetusta puutteellisesta tavarasta viljelijälle tosiasiallisesti maksetun hinnan välistä erotusta. Toimivaltaiset viranomaiset aikovat kuitenkin maksaa korvausta myös viljelijöille, jotka lakon ja tiesulkujen vuoksi eivät ole voineet korjata satoaan ja joille on sen vuoksi aiheutunut tuotannonmenetyksiä. Tällöin viljelijöiden kärsimät tappiot lasketaan ”pätevien agronomien suorittamien, viljelykasvien tuotantoarvoa koskevien asiantuntija-arvioiden perusteella”, jotka tuensaajien on esitettävä vastaavien toimitussopimusten liitteenä. Koska toimivaltaiset viranomaiset eivät ole toimittaneet lisäselvityksiä, komissio on tässä erityistapauksessa ilmaissut epäilyjä tappioiden ja niistä maksettavien korvausten laskemista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen suhteen sekä sen suhteen, millä perusteella tässä tapauksessa sovelletaan muista edellä mainituista tapauksista poikkeavia sääntöjä. Lisäksi komissiolla on epäilyksiä, jotka liittyvät edellä mainittujen asiantuntija-arvioiden luonteeseen ja tarkoitukseen, niiden laatimisajankohtaan ja -menetelmään sekä tuotelajeihin, joihin liittyvät tappiot arvioidaan kyseisten asiantuntija-arvioiden perusteella.

(c) *Tukitoimenpiteen kohteena olevat tuotteet*. Toimivaltaisten viranomaisten mukaan tuki koskee sellaisia tuotteita, jotka niiden luonteen perusteella (helposti pilaantuvat tuotteet, korjuuajankohta jne.) olisi pitänyt toimittaa tai korjata pikaisesti kyseisenä ajankohtana (30 päivästä syyskuuta 8 päivään lokakuuta 2000) ja joille ei ollut olemassa muita vaihtoehtoisia säilytyskeinoja (esimerkiksi pakastaminen). Tämän näkökohdan arvioimiseksi komission yksiköt pyysivät toimivaltaisia viranomaisia toimittamaan luettelon kyseisistä tuotteista. Toimivaltaiset viranomaiset eivät kuitenkaan

toimittaneet luetteloa, mutta sitoutuivat tekemään sen myöhemmin, ennen tuen myöntämistä. Koska tällainen luettelo katsottiin tukitoimenpiteen hyväksymisen kannalta välttämättömäksi, komissio epäili niiden tuotteiden luonnetta, joille toimivaltaiset viranomaiset aikoivat myöntää tukea.

(d) *Mahdollisuus, että toimenpide on epäsuoraa tukea lakkoon osallistuneille maantieliikenteen harjoittajille*. Koska kyseessä oleva tukitoimenpide on tarkoitettu korvaamaan maatalousyrityksille maantieliikenteen harjoittajien mielenosoituksesta, lakosta ja tiesuluista aiheutuneet tappiot, komissio ei voinut olla ottamatta huomioon sitä mahdollisuutta, että jos maantieliikenteen harjoittajat olisivat Italian lainsäädännön nojalla velvoitettuja korvaamaan mielenosoituksesta maatalousyrityksille aiheutuneet (sopimuksen alaiset ja sen ulkopuoliset) vahingot, tarkasteltavana olevaa tukitoimenpidettä saatettaisiin pitää lakkoilleiden maantieliikenteen harjoittajien hyväksi myönnettävänä epäsuorana toimintatukena. Koska tuensaajien oli ilmoitettava lakkoon osallistuneilta maantieliikenteen harjoittajilta vahingonkorvauksena tai sopimusvastuun mukaisena korvauksena saamiensa päällekkäisten korvausten estämiseksi, että he eivät olleet aloittaneet minkäänlaisia perintämenettelyjä kyseisten maantieliikenteen harjoittajien suhteen, ja koska toimivaltaisten viranomaisten antama selvitys, jonka mukaan maantieliikenteen harjoittajien katsottiin olevan vastuussa yksityishenkilöinä eikä yritystoiminnan harjoittajina, ei ollut vakuuttava, eikä sen perusteella voitu sulkea pois mahdollisuutta, että lakossa olleiden maantieliikenteen harjoittajien voitaisiin todellakin katsoa olevan kansallisen lainsäädännön nojalla vastuussa viljelijöille aiheutuneista tappioista, komissio ilmaisi epäilyksensä tosiasiallisten tuensaajien suhteen ja epäili, että kyse saattoi sen vuoksi olla yhtä lailla kyseisille maantieliikenteen harjoittajille tai eräille heistä myönnetystä toimintatuesta.

(29) Valtiontukeen sovellettavien suuntaviivojen mukaisesti komissio epäili menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään sekä mahdollisuutta pitää ilmoitettua tapahtumaa ”poikkeuksellisena tapahtumana”, johon voidaan soveltaa perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua poikkeusta, että eräitä tukitoimenpiteeseen liittyviä näkökohtia, joiden perusteella se ei voinut päätellä, että ehdotetun toimenpiteen tarkoituksena oli todellakin korvata tapahtumasta aiheutuneet tappiot eikä suinkaan myöntää toimintatukea.

(30) Sen vuoksi alueellisen lain nro 27/2000 1 pykälässä säädettyyn tukeen ei ilmeisestikään voitu soveltaa mitään perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa määrätyistä poikkeuksista.

III. ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSET

(31) Asianomaisilta ei ole saatu huomautuksia.

IV. ITALIAN HUOMAUTUKSET

(32) Komissio sai Italian Sisilian alueen puolesta esittämät huomautukset 13 päivänä elokuuta 2003 päivätyssä ja 18 päivänä elokuuta 2003 saapuneeksi kirjatussa kirjeessä.

(33) Italian viranomaiset ilmoittivat kirjeessään, että lukuun ottamatta jo ilmoituksen yhteydessä toimitettuja tietoja niiden käytettävissä ei ollut mitään muita tietoja, ja vakuuttivat, että tukijärjestelmää ei ollut vielä pantu täytäntöön. Italian viranomaiset ilmoittivat myös komissiolle aikovansa julkaista komission päätöksen menettelyn aloittamisesta tarkasteltavana olevien tukitoimenpiteiden osalta julkaisemalla Sisilian alueen virallisessa lehdessä ilmoituksen, jossa viitataan *Euroopan unionin virallisen lehden* C-sarjan numeroon 127 (29.5.2003).

V. ARVIOINTI TUESTA

(34) Perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa määrätään, että jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(35) Tarkasteltavana oleva toimenpide koskee tuen myöntämistä alueen julkisista varoista tietyille sisilialaisille maatalousyrityksille, joille siten koituu ansaitsematonta taloudellista ja rahallista etua verrattuna muihin yrityksiin, jotka eivät pääse osallisiksi samasta tuesta. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tietyn yrityksen kilpailuaseman lujittaminen jäsenvaltion myöntämän rahoitustuen avulla voi vääristää kilpailua niihin yrityksiin nähden, jotka eivät pääse osallisiksi samasta tuesta ([5]).

(36) Toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, koska maataloustuotteiden yhteisön sisäinen kauppa on merkittävää, kuten jäljempänä olevasta taulukosta ([6]) ilmenee. Taulukossa on esitetty Italian ja EU:n välisen maataloustuotteiden viennin ja tuonnin kokonaisarvo vuosina 1997–2001 ([7]). On syytä ottaa huomioon, että Sisilia on merkittävä maataloustuotteiden tuotantoalue Italiassa.

([5]) Ks. asia C-730/79, Kok. 1980, s. 2671, 11 ja 12 kohta.

([6]) Lähde: Eurostat.

([7]) Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kauppaan vaikuttamisen edellytys täyttyy, kun tuensaajayritys harjoittaa jäsenvaltioiden välisen kaupan kohteena olevaa taloudellista toimintaa. Jo sen seikan perusteella, että tuki vahvistaa yhteisön sisäisessä kaupassa kyseisen yrityksen asemaa sen kilpailijoihin nähden, voidaan päätellä, että tuki vaikuttaa kauppaan. Maatalousalan valtiontukien alalla nyttemmin vakiintuneena oikeuskäytäntönä on, että valtiontuki vaikuttaa yhteisön sisäiseen kauppaan ja kilpailukykyyn, vaikka tuen kokonaismäärä olisi pieni ja jakautuisi monen toimijan kesken. Vrt. asia C-113/2000, Kok. [2002], s. 7601, kohdat 30–36 ja 54–56 ja asia C-114/2000, Kok. [2002] s. 7657, kohdat 46–52 ja 68–69.

Kaikki maataloustuotteet

	VIENTI Miljoonaa ecua/euroa	TUONTI Miljoonaa ecua/euroa
1997	9 459	15 370
1998	9 997	15 645
1999	10 666	15 938
2000	10 939	16 804
2001	11 467	16 681

(37) On myös pidettävä mielessä, että yhteisöjen tuomioistuimen mukaan yritykselle myönnetty tuki voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristää kilpailua, jos kyseinen yritys kilpailee muista jäsenvaltioista peräisin olevien tuotteiden kanssa, vaikka se ei itse toimittaisikaan tuotantoaan vientiin. Jos jäsenvaltio myöntää tukea yritykselle, maan sisäinen tuotanto voi joko pysyä ennallaan tai kasvaa, jolloin muiden jäsenvaltioiden yritysten mahdollisuudet viedä tuotteitaan kyseisen jäsenvaltion markkinoille heikkenevät. Sen vuoksi tällainen tuki voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristää kilpailua ([8]).

(38) Tämän vuoksi komissio päättelee, että tarkasteltavana oleva tukitoimenpide kuuluu EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa määrätyn kiellon soveltamisalaan. Italian viranomaiset eivät ole koskaan kiistäneet tätä seikkaa.

(39) Perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa määrätään poikkeuksista saman artiklan 1 kohdassa määrättyyn kieltoon.

(40) Perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan a ja c alakohdassa määrättyjä poikkeuksia ei ilmeisestikään voida soveltaa tukitoimenpiteiden luonteen ja tarkoituksen vuoksi. Italian viranomaiset eivät myöskään ole vedonneet 87 artiklan 2 kohdan a tai c alakohdan soveltamiseen.

(41) Myöskään perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohtaa ei voida soveltaa tarkasteltavana olevassa tapauksessa, koska tukea ei ole tarkoitettu taloudellisen kehityksen edistämiseen alueilla, joilla elintaso on poikkeuksellisen alhainen tai joilla vajaatyöllisyys on vakava ongelma. Italia ei myöskään ole vedonnut 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan soveltamiseen.

(42) Perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohtaa ei myöskään voida soveltaa kyseiseen tukeen, koska sitä ei ole tarkoitettu Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen edistämiseen tai Italian taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseen. Italia ei ole myöskään vedonnut 87 artiklan 3 kohdan b alakohdan soveltamiseen.

([8]) Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 102/87, *Ranskan tasavalta vs. Euroopan yhteisöjen komissio*, 13 päivänä heinäkuuta 1988 antama tuomio. Kok.[1988], s. 4067.

(43) Tukea ei ole tarkoitettu — eikä se myöskään sovellu — 87 artiklan 3 kohdan d alakohdassa määrättyjen, kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämistä koskevien tavoitteiden saavuttamiseen, eikä Italia ole myöskään vedonnut mainitun säännöksen soveltamiseen.

(44) Koska tuki ei edistä tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehitystä, sitä ei ole myöskään tarkoitettu — eikä se sovellu — 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa määrättyjen tavoitteiden saavuttamiseen, eikä Italia ole myöskään vedonnut mainitun säännöksen soveltamiseen.

(45) Ottaen huomioon Italian viranomaisten viittaus erityisesti perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan b alakohtaan sekä tarkasteltavana olevan tuen luonne, joka ei kuulu minkään muun perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa määrätyn poikkeuksen soveltamisalaan, ainoa poikkeus, jota voidaan mahdollisesti soveltaa, on perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan b alakohdassa määrätty poikkeus.

Sovellettavat säännökset ja määräykset

(46) Mahdollisuutta soveltaa edellä mainittua poikkeusta on tarkasteltava maatalousalan valtiontukien myöntämistä koskevien sääntöjen perusteella, toisin sanoen noudattaen maatalousalan valtiontukia koskevien yhteisön suuntaviivoja ([9]) (jäljempänä 'suuntaviivat'), jotka tulivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000 ([10]).

(47) Suuntaviivojen 23.3 kohdan mukaisesti komissio soveltaa niitä 1 päivästä tammikuuta 2000 alkaen uusiin ilmoitettuihin valtiontukiin sekä tukiin, joita koskeva ilmoitus on jo vireillä. Asetuksen (EY) N:o 659/1999 ([11]) 1 artiklan f alakohdan mukaista sääntöjenvastaista tukea tarkastellaan niiden sääntöjen ja suuntaviivojen mukaisesti, jotka olivat voimassa tuen myöntämisajankohtana.

(48) Alueellisesta laista nro 27/2000 ilmoitettiin komissiolle 2 päivänä maaliskuuta 2001 päivätyllä ja 5 päivänä maaliskuuta 2001 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Kyseisen lain 2 pykälään sisältyy lykkäävä ehto, jonka mukaan tukitoimenpiteen soveltaminen edellyttää komission hyväksyntää ([12]). Italian viranomaiset ovat vahvistaneet huomautuksissaan, että tukitoimenpiteitä ei ole vielä pantu täytäntöön.

([9]) EYVL C 232, 12.8.2000, s. 19.

([10]) Koska ilmoituksessa ei täsmennetä, että tarkasteltavana olevaa tukijärjestelmää sovelletaan ainoastaan pieniin ja keskisuuriin yrityksiin, kyseiseen tapaukseen ei voida soveltaa EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta maataloustuotteiden tuottamisen, jalostamisen ja kaupan pitämisen alalla toimiville pienille ja keskisuurille yritykselle myönnettävään valtiontukeen 23 päivänä joulukuuta 2003 annettua komission asetusta (EY) N:o 1/2004 (EUVL L 1, 3.1.2004, s. 1).

([11]) Ks. alaviite 2.

([12]) Lain 2 pykälässä säädetään: "1. Tässä laissa säädettyjen toimenpiteiden edellytyksenä on valtiontukia koskevan voimassa olevan yhteisön lainsäädännön noudattaminen sekä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 88 artiklan 2 ja 3 kohdassa määrättyjen menettelyjen saattaminen päätökseen".

(49) Sen vuoksi tukitoimenpiteitä on tarkasteltava suuntaviivojen ja erityisesti niiden 11.2 kohdan (Tuki luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttaman vahingon korvaamiseksi) mukaisesti ([13]).

(50) Suuntaviivojen 11.2 kohdassa määrätään, että koska perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan b alakohdassa käytetyt ilmaisut ”luonnonmullistus” ja ”poikkeuksellinen tapahtuma” ovat poikkeuksia 87 artiklan 1 kohdassa määrätystä valtiontuen yhteismarkkinoille soveltumattomuutta koskevasta yleisperiaatteesta, komissio on johdonmukaisesti katsonut, että niitä on tulkittava rajoittavasti. Sen vuoksi komissio on katsonut, että maanjäristyksiä, lumivyöryjä, maanvyörymiä ja tulvia voidaan pitää luonnonmullistuksina. Tähän mennessä komissio on pitänyt poikkeuksellisina tapahtumina sotaa, sisäisiä levottomuuksia ja lakkoja sekä tietyin varauksin ja tapahtuman laajuudesta riippuen myös vakavia ydin- ja teollisuusonnettomuuksia sekä tulipaloja, jotka aiheuttavat laajoja vahinkoja. Toisaalta komissio ei ole hyväksynyt, että kaupallisin edellytyksin hankitun tavanomaisen vakuutuksen kattama yksittäisessä jalostusyrityksessä sattunut tulipalo voitaisiin katsoa poikkeukselliseksi tapahtumaksi. Pääsääntöisesti komissio ei hyväksy myöskään eläin- tai kasvitautien puhkeamista luonnonmullistukseksi tai poikkeukselliseksi tapahtumaksi. Yhdessä tapauksessa komissio on kuitenkin tunnustanut erittäin laajalle levinneen ja täysin uuden eläinkulkutaudin esiintymisen poikkeukselliseksi tapahtumaksi. Koska tällaisia tapahtumia on niiden luonteen vuoksi yleensä vaikea ennakoida, komissio arvioi perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla myönnettäviä tukia koskevat ehdotukset edelleen tapauskohtaisesti ja ottaa tässä yhteydessä huomioon aikaisemmin noudattamansa käytännön. Heti kun on osoitettu, että on kyseessä luonnonmullistus tai poikkeuksellinen tapahtuma, komissio sallii enintään sataan prosenttiin asti tuen myöntämisen aineellisten vahinkojen korvaamiseksi. Korvaus on yleensä laskettava kunkin yksittäisen tuensaajan osalta erikseen, ja liiallisten korvausten välttämiseksi on esimerkiksi vakuutussopimusten perusteella maksettavat korvaukset vähennettävä tuen määrästä. Komissio hyväksyy myös tuen, jolla viljelijöille korvataan tuotantovälineiden tuhoutumisesta aiheutuneet tulonmenetykset edellyttäen, ettei liiallisia korvauksia makseta.

(51) Päätöksessään menettelyn aloittamisesta tarkasteltavana olevan tuen osalta komissio ilmaisi selkeästi epäilevänsä, että korvauksen perusteena ollut tapahtuma olisi luonteeltaan poikkeuksellinen tapahtuma (ks. 27 kohta).

(52) Samassa päätöksessä komissio ilmaisi myös selkeästi tukitoimenpiteen muihin näkökohtiin liittyvät epäilynsä, erityisesti siltä osin kun on kyse näkökohdista, jotka ovat ensisijaisen tärkeitä kyseisen tapahtuman ja siitä aiheutuneiden korvattaviksi suunniteltujen tappioiden välisen yhteyden toteamiseksi (ks. 28 kohta).

([13]) Ks. alaviite 9.

(53) Koska Italian viranomaiset eivät ole toimittaneet uusia tai tuoreempia tietoja tai arviointiperusteita, komission päätöksen taustalla olevat syyt ovat edelleen voimassa.

(54) Kyseisen tapahtuman poikkeuksellisen luonteen osalta komissio katsoo vakiintuneen käytäntönsä mukaisesti, että oletuksena 87 artiklan 2 kohdan b alakohdan soveltamiselle on tosiseikka, jonka mukaan poikkeuksellinen tapahtuma on luonteeltaan sellainen, ettei sitä voida ennakoida ([14]).

(55) Komissio otti myös huomioon, että se oli eräässä aikaisemmassa tapauksessa ([15]) hyväksynyt tiesulun poikkeukselliseksi tapahtumaksi, siltä osin kuin tiesulku voitiin rinnastaa lakkoon, joka oli keskeyttänyt huomattavassa määrin taloudellisen toiminnan asianomaisessa maassa (29.6.–18.7.1992), ja käytettävissä olleiden tietojen perusteella oli mahdollista osoittaa tuen ja tiesulun välinen suora yhteys.

(56) Tarkasteltavana olevassa tapauksessa Italian viranomaiset eivät olleet pyynnöstä huolimatta toimittaneet tietoja, joiden perusteella komissio olisi voinut pitää lakkoa ja tiesulkuja poikkeuksellisena tapahtumana. Erityisesti päinvastaisten tietojen puuttuessa komissio voi oikeutetusti katsoa, että koska kyseisestä mielenosoituksesta oli ilmoitettu ennalta julkisviranomaisille, sitä ei voida pitää tapahtumana, jota viranomaiset ja asianomaiset elinkeinoelämän alat eivät olisi pystyneet ennakoimaan. Lakot voivat olla usein toistuvia, ja jos niistä annetaan ennakkoilmoitus, niihin on mahdollista varautua asianmukaisesti ennalta. Näin ollen tarkasteltavana olevassa tapauksessa ei ole kyse ennakoimattomuudesta. Koska sen paremmin lakon tosiasiallisia syitä kuin perusteita sen lopettamiselle kahdeksan päivää myöhemmin ei ole selkeästi ilmoitettu, ei voida sulkea pois mahdollisuutta, että liikennealaa koskevasta lakonuhasta oli ilmoitettu hyvissä ajoin yleisölle tiedotusvälineissä.

(57) Mahdollisuus, että ilmoitetusta mielenosoituksesta olisi voinut kehittyä huomattavasti odotettua laajamittaisempi, ei sinänsä vielä tee siitä perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua poikkeuksellista tapahtumaa. Koska toimivaltaiset viranomaiset eivät ole ilmoittaneet tarkkaa osallistujamäärää (toimitettujen tietojen mukaan alkuperäinen arvio oli noin 50 henkilöä) suhteessa Sisiliassa toimivien maantieliikenteen harjoittajien kokonaismäärään eivätkä määritelleet lakon maantieteellistä laajuutta, komissio ei pysty päättelemään, saattoivatko kyseisen tapahtuman laajuus ja kulku keskeyttää poikkeuksellisella ja merkittävällä tavalla taloudellisen toiminnan

([14]) Ks. tukiohjelmasta, jonka Irlanti on toteuttanut edistääkseen irlantilaisen karjan kuljetusta meritse Euroopan mantereelle 13 päivänä kesäkuuta 2000 tehdyn komission päätöksen 2000/625/EY 92 kohta (EYVL L 263, 18.10.2000, s. 17). Ks. myös komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle — Yhdysvalloissa suoritettujen terrori-iskujen seuraukset ilmailualalla — 33 kohta (KOM/2001/0574 lopull.).

([15]) Ks. Ranskan päättämistä toimenpiteistä vuonna 1992 tapahtuneen Ranskan tieverkon lamaantumisen vuoksi 26 heinäkuuta 1995 tehty komission päätös 96/148/EY (EYVL L 34, 13.2.1996, s. 38).

Italiassa. Lisäksi kyseinen tapahtuma kesti ainoastaan kahdeksan päivää (toimitettujen tietojen mukaan 30 päivästä syyskuuta 8 päivään lokakuuta kello 03.00), mikä on vähän verrattuna kolmen viikon jaksoon (29 päivästä kesäkuuta 18 päivään elokuuta 1992) tapauksessa, jonka osalta komissio katsoi kyseessä olleen poikkeuksellisen tapahtuman ([16]).

(58) Koska ei myöskään ole tiedossa, oliko kyseisen tapahtuman yhteydessä sovellettu lakkoja koskevaa lainsäädäntöä (ja jos oli, missä määrin), ei voida toisaalta päätellä, olisiko tapahtuman vakavuus edellyttänyt, että julkisviranomaiset määräisivät lakon keskeytettäväksi muiden kansalaisten perustuslaillisten oikeuksien suojelemiseksi, eikä toisaalta sulkea pois sitä mahdollisuutta, että edellä mainitun lainsäädännön nojalla olisi toteutettu asianmukaisia varotoimenpiteitä lakon vaikutusten neutraloimiseksi tai minimoimiseksi.

(59) Sen vuoksi komissio ei toimitettujen tietojen perusteella pysty päättelemään, onko kyseessä poikkeuksellinen tapahtuma, joka on ennakoimattomalla ja poikkeuksellisella tavalla keskeyttänyt huomattavassa määrin taloudellisen toiminnan asianomaisessa maassa. Käytettävissä olevista tiedoista ilmenee, että tapahtumasta oli annettu ennakkoilmoitus, että se oli saattanut jossakin määrin vaikuttaa tiettyyn taloudelliseen toimintaan rajatulla alueella asianomaisessa maassa ja että se oli kestoltaan suhteellisen lyhyt (verrattuna tiesulkuihin, jotka komissio oli aikaisemmin hyväksynyt poikkeukselliseksi tapahtumaksi ([17]); näiden tietojen perusteella ei voida päätellä, että kyseinen tapahtuma olisi johtanut taloudellisen toiminnan huomattavaan keskeytymiseen asianomaisessa maassa.

(60) Sen vuoksi komission vakiintuneen käytännön mukaan kyseinen tapahtuma oli pikemminkin tavanomainen liiketoiminnallinen riski, ja sen asianomaisille taloudellisille toimijoille aiheuttamat vahingot olivat luonteeltaan sellaisia, että toimijoiden olisi pitänyt itsensä vastata niistä osana liiketoimintaansa liittyvää riskinottoa tai vaatia kansallisen lainsäädännön mukaisesti korvausta oikeudellisessa vastuussa olevilta toimijoilta.

(61) Sen lisäksi — toisin kuin aiemmassa tapauksessa, jossa komissio katsoi olleen kyse poikkeuksellisesta tapahtumasta — tarkasteltavana olevassa tapauksessa ei käytettävissä olevien tietojen perusteella ole mahdollista päätellä, että lakon ja tiesulkujen sekä myönnettäväksi suunnitellun tuen välillä on suora yhteys. Koska toimivaltaiset viranomaiset vahvistivat, ettei niiden käytettävissä ollut komission pyytämiä tietoja erityisesti korvattavista tuotteista, toimenpiteen edunsaajista (oliko kyse ainoastaan alkutuotannosta vai myös jalostamisen ja kaupan pitämisen alan toimijoista) ja eräissä tapauksissa myös korvauksen laskemista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (ks. 28 kohta), komissio ei voi päätellä, että suunniteltu tuki liittyy ehdottomasti ja yksinomaan Sisiliassa 30 päivän syyskuuta ja 8 päivän lokakuuta 2000 välisenä aikana järjestettyjen lakon ja tiesulkujen aiheuttamiin tappioihin.

([16]) Ks. alaviite 15.

([17]) Ks. alaviite 15.

(62) Erityisesti ilmoitetun lain 1 pykälässä ja siihen liittyvässä tiivistelmälomakkeessa tuensaajiksi mainitaan ”maataloustuotteiden tuottamisen, jalostamisen ja kaupan pitämisen alalla toimivat yksittäiset yritykset tai niiden yhteenliittymät”, mutta toimivaltaisten viranomaisten toimittamissa, tappioiden ja niistä maksettavien korvausten laskemiseen sovellettavia yksityiskohtaisia sääntöjä koskevissa selvityksissä viitataan ilmeisestikin yksinomaan yksittäisten alkutuottajien kärsimiin tappioihin. Koska toimivaltaisilta viranomaisilta ei saatu niiltä pyydettyjä tietoja, komissio ei voi tietää tarkalleen, minkä tyyppisillä toimijoilla on mahdollisuus saada tukea, ja jos tukea myönnetään myös jalostamisen ja kaupan pitämisen alalla toimiville toimijoille, komissio ei ole perillä siitä, millaisia vahinkoja viimeksi mainituille toimijaluokille on aiheutunut, eikä sillä ole myöskään tietoa kyseisten vahinkojen arviointi- ja laskentaperusteista. Sen vuoksi komissio katsoo, että tappiot, joista voitaisiin myöntää korvausta (ainakin eräille) tuensaajille, saattavat johtua (myös) muista syistä kuin kyseisestä lakosta ja siihen liittyneistä tiesuluista.

(63) Alkutuottajien osalta toimivaltaiset viranomaiset aikoivat maksaa korvausta myös niille viljelijöille, jotka eivät lakon ja tiesulun vuoksi voineet korjata satoaan ja joille aiheutui sen vuoksi tuotannonmenetyksiä. Tällöin viljelijöiden kärsimät tappiot lasketaan ”pätevien agronomien suorittamien, viljelykasvien tuotantoarvoa koskevien asiantuntija-arvioiden” perusteella, jotka tuensaajien on esitettävä vastaavien toimitussopimusten liitteenä. Koska toimivaltaisilta viranomaisilta ei saatu lisäselvitystä, komissio ei voi tämän erityistapauksen osalta hyväksyä tappioiden ja niitä vastaavien korvausten laskemista varten ehdotettuja yksityiskohtaisia sääntöjä, sillä on epäselvää, miksi tässä tapauksessa sovellettavat yksityiskohtaiset säännöt poikkeavat muihin tuottajiin sovellettavista säännöistä (ks. 28 kohta). Myös asiantuntija-arvioiden luonne ja tarkoitus ovat epäselviä, eivätkä viranomaiset ole täsmentäneet, milloin ja millä tavalla kyseiset arviot on laadittu. Myöskään tuotelajeja, joihin liittyvät tappiot arvioidaan kyseisten asiantuntija-arvioiden perusteella, ei ole mainittu. Sen vuoksi komissio katsoo, että myös tästä syystä on mahdollista, että tappiot, joista voitaisiin myöntää korvausta (ainakin eräille) tuensaajille, saattavat johtua (myös) muista syistä kuin kyseisestä lakosta ja siihen liittyneistä tiesuluista.

(64) Toistuvista pyynnöistä huolimatta Italian viranomaiset eivät koskaan toimittaneet komissiolle luetteloa tuotteista, jotka niiden luonteen (helposti pilaantuvat tuotteet, korjuuajankohta jne.) vuoksi olisi pitänyt toimittaa tai korjata pikaisesti kyseisenä ajankohtana (30 päivästä syyskuuta 8 päivään lokakuuta 2000), joille ei ollut olemassa muita vaihtoehtoisia säilytyskeinoja (esimerkiksi pakastaminen) ja joista Italian viranomaiset olivat aikoneet maksaa korvausta. Koska tällainen luettelo katsottiin välttämättömäksi tukitoimenpiteen mahdollisen hyväksymisen ja erityisesti lakon ja tiesulkujen sekä mahdollisesti korvattavien tappioiden välisen yhteyden toteamisen kannalta, komissio ei pysty vahvistamaan, että kyseinen yhteys on olemassa.

(65) Italian viranomaiset eivät lopulta ole onnistuneet poistamaan epäilyjä siitä, että maantieliikenteen harjoittajat saattavat olla kansallisen lainsäädännön mukaan velvoitettuja korvaamaan mielenosoituksesta, lakosta ja tiesuluista maatalousyrityksille aiheutuneet (sopimuksen alaiset ja sen ulkopuoliset) vahingot, minkä vuoksi tarkasteltavana olevaa tukitoimenpidettä on mahdollista pitää lakkoilleiden maantieliikenteen harjoittajien hyväksi myönnettävänä epäsuorana toimintatukena.

(66) Koska tuensaajien oli ilmoitettava lakkoon osallistuneilta maantieliikenteen harjoittajilta vahingonkorvauksena tai sopimusvastuun mukaisena korvauksena saamiensa päällekkäisten korvausten estämiseksi, että he eivät olleet aloittaneet minkäänlaisia perintämenettelyjä kyseisten maantieliikenteen harjoittajien suhteen, ja koska toimivaltaisten viranomaisten antama selvitys, jonka mukaan maantieliikenteen harjoittajien katsottiin olevan vastuussa yksityishenkilöinä eikä yritystoiminnan harjoittajina, ei ollut vakuuttava, eikä sen perusteella voitu sulkea pois mahdollisuutta, että lakossa olleiden maantieliikenteen harjoittajien voitaisiin todellakin katsoa olevan kansallisen lainsäädännön nojalla vastuussa viljelijöille aiheutuneista tappioista, komissio ei voi päätellä, että tosiasiallisia tuensaajia ovat maatalousalan toimijat, eikä se voi olla varma, ettei toimenpide ole (myös) maantieliikenteen harjoittajille tai eräille heistä myönnettyä toimintatukea.

(67) Edellä sanotun perusteella ja koska Italian viranomaiset vakuuttivat, ettei niiden käytettävissä ollut mihinkään komission ilmaisemiin epäilyihin liittyviä tietoja, joiden avulla olisi voitu todeta asianomaisen tapahtuman poikkeuksellinen luonne ja selventää muita tukea koskevia näkökohtia, epäilyt, joita komissiolla oli siinä vaiheessa, kun se teki päätöksensä menettelyn aloittamisesta, ovat edelleen voimassa ja estävät toimenpiteen hyväksymisen tueksi, joka on tarkoitettu perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun poikkeuksellisen tapahtuman aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen.

(68) Sen vuoksi komissio päättelee edellä esitetyistä syistä, että kyseessä olevaa tapahtumaa ei voida pitää perustamissopimuksessa tarkoitettuna poikkeuksellisena tapahtumana ja että on joka tapauksessa mahdotonta osoittaa tapahtuman ja tuensaajille korvattavien vahinkojen välinen välttämätön ja suora yhteys.

(69) Sen osalta, että tarkasteltavana oleva tuki saattaisi vastata muita maatalousalan valtiontukeen sovellettavia edellytyksiä suuntaviivojen 3.5 kohdassa todetaan, että ”jotta tukitoimenpidettä voitaisiin pitää yhteismarkkinoille soveltuvana, siihen on sisällyttävä jokin kannustava piirre tai siinä on edellytettävä tuensaajalta jonkinlaista vastasuoritusta. Ellei yhteisön lainsäädännössä tai näissä suuntaviivoissa ole erityisesti mainittu poikkeuksesta, yksinomaan tuottajien taloudellisen aseman parantamiseen tarkoitetut yksipuoliset valtiontuet, jotka eivät millään tavoin edistä alan kehitystä, katsotaan toimintatuiksi, jotka eivät sovellu yhteismarkkinoille. Lisäksi jo kyseisten tukien luonteeseen kuuluu, että ne todennäköisesti vaikuttavat myös yhteisten markkinajärjestelyjen mekanismeihin.”

(70) Tarkasteltavana olevaan tukeen ei sisälly minkäänlaista kannustavaa tekijää, eikä se edellytä tuensaajilta minkäänlaista vastasuoritusta. Kuten edellä on osoitettu, tuki ei myöskään täytä suuntaviivojen 11 kohdan edellytyksiä, joiden perusteella sitä voitaisiin pitää yhteismarkkinoille soveltuvana korvaavana tukena. Kyseisen tuen tarkoituksena on yksinomaan tuottajien taloudellisen aseman parantaminen, eikä se vaikuta millään tavoin alan kehitykseen. Se vaikuttaa erityiseltä toimintatuelta, jolla kevennetään tuensaajien tavanomaisen liiketoiminnallisen riskin piiriin kuuluvia toimintakustannuksia.

(71) Sen vuoksi alueellisen lain nro 27/2000 1 pykälässä säädettyä tukitoimenpidettä perustamissopimuksen liitteessä I tarkoitettujen maataloustuotteiden tuottamisen, jalostamisen ja kaupan pitämisen alalla toimivien yritysten hyväksi ei voida pitää perusteltuna maatalousalan valtiontukiin sovellettavien sääntöjen nojalla, ja komissio pitää tällaista tukea toimintatukena, joka ei sovellu yhteismarkkinoille. Tällainen tuki, jolla katetaan osa edunsaajien hallintokustannuksista, ei vaikuta asianomaisten alojen kestävyyteen tai rakenteisiin. Siitä koituu yksinomaan etua sisilialaisille tuotteille verrattuna tuotteisiin, jotka eivät saa vastaavanlaista tukea muualla Italiassa tai muissa jäsenvaltioissa.

(72) Sen vuoksi alueellisen lain nro 27/2000 1 pykälässä säädettyyn tukeen ei voida soveltaa mitään perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan b alakohdassa, 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tai muualla perustamissopimuksessa määrättyä poikkeusta.

VI. **PÄÄTÖS**

(73) Edellä esitettyjen seikkojen perusteella alueellisen lain nro 27/2000 1 pykälässä säädetty tukitoimenpide ei sovellu yhteismarkkinoille, eikä sitä saa panna täytäntöön.

(74) Alueellisen lain nro 27/2000 2 pykälän mukaisesti kyseisessä laissa säädettyjen tukitoimenpiteiden täytäntöönpanon edellytyksenä on, että komissio hyväksyy ne. Toimivaltaiset viranomaiset ovat vahvistaneet huomautuksissaan, että tukea ei ole pantu täytäntöön,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Sisilian alueellisen lain nro 27/2000 (23.12.2000) 1 pykälässä säädetty valtiontuki, jonka Italia aikoo panna täytäntöön perustamissopimuksen liitteessä I tarkoitettujen tuotteiden tuottamisen, jalostamisen ja kaupan pitämisen alalla toimivien yritysten hyväksi Sisiliassa 30 päivän syyskuuta ja 8 päivän lokakuuta 2000 välisenä aikana järjestetyn maantieliikenteen harjoittajien

lakon ja siihen liittyneiden tiesulkujen aiheuttamien vahinkojen korvaamiseksi, ei sovellu yhteismarkkinoille.

Sen vuoksi edellä mainittua tukea ei saa panna täytäntöön.

2 artikla

Italian on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta sen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu Italian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 7. toukokuu 2004.

Komission puolesta
Franz FISCHLER
Komission jäsen